

GOŃCIE CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Stanowisko „Piasta”

w sprawie podatku majątkowego.

150 milionów rolnictwo — 130 wielki przemysł — 69 drobny handel.

Warszawa. Klub PSL „Piast” obradował wczoraj po południu pod przewodnictwem prezesa Witosa. — Klub przyjął do zatwierdzającej wiadomości rezolucję sekretarza Sarameckiego ze swojego stanowiska z powodu choroby żony, powołując na sekretarza pośla Malika. Na miejsce posła Erdmana, który złożył godność członka zarządu, wybrano posła Janeczka.

W sprawie podatku majątkowego po wysłuchaniu referatu posła Byrki, klub stanął na stanowisku ściągnięcia tego podatku w wysokości definitywnego wymiaru 150 milionów z rolnictwa, 130 milionów z wielkiego przemysłu, 69 milionów z drobnego handlu i wolnych zawodów. Po czym omawiano poprawki, ogłoszone do trzeciego czytania ustawy stempowej.

Przyczyny rozruchów w Kaliszu

Starosta kaliski Stefański zawieszony w urzędowaniu. Bezmyślnie zbrodnicza robota „Drobnerowców”

Łódź. W dniu wczorajszym jeden z korespondentów odbył dłuższą rozmowę z byłym ministrem pracy i opieki społecznej i byłym poślem polskim w Moskwie, wojewodą łódzkim, Darowskim, na temat ostatnich zajęć w Kaliszu.

— Jakże były przyczyny zatargu? — zapytał na wstępie.

— Żadnej istotnej przyczyny nie było, tembardziej, że Kalisz jest jedynym miastem w województwie, które bez pomocy rządowej prowadzi własnym kosztem roboty publiczne.

— Jaki jest — zdaniem pana ministra — charakter rozruchów w Kaliszu.

— Zajścia sprowokowane zostały przez czynniki komunistyczne i wyrotowe, a właściwie przez przywódców niezależnych socjalistów. Tłum wyrosków i szumowin wyległ na ulicę, a przewodniczył mu socjaliści nie należący z Franciszkiem Lisem, który w krytyczny dzień stał na czele delegacji tłumów, konferując z prezydentem miasta p. Szaraszem. Muszę stwierdzić, że ferment tych żywiołów datuje się jeszcze od czasu wystąpienia dr. Drobnera. Raz jeszcze stwierdzam, że rozruchy nie miały żadnej istotnej przyczyny, gdyż wyplata zapomóg, jakoteż rozdawnictwo deputatów żywnościowych, odbywa się normalnie i punktualnie.

— Co pan minister sądzi o zachowaniu się władz państwowych w Kaliszu?

— Natychmiast po otrzymaniu wiadomości z Kalisza udałem się na miejsce i stwierdziłem, że gdyby starosta Stefański zajął był energiczny

postawę i wydał polecenie odpowiednie, rozruchy uładowy się stłumić jeszcze w zarodku. Poza tem ustaliłem fakt, że podczas gdy rozwydrzony tłum znecał się nad prezydentem miasta Szaraszem, obecna przy tem policja zachowywała się beczynnie.

Zawiesiłem więc w urzędowaniu starostę, a kierownictwo starostwa po wierzyłem tymczasowemu naczelnikowi wydziału administracyjnego Tuleckiemu.

W sprawie udziału wojska stwierdzić muszę, że odnośnie wiadomości w pismach są nieścisłe. Przy oczyszczeniu magistratu z tłumów interweniowało tylko 15 żołnierzy. Śledztwo prowadzi prokurator kaliski Wiśniewski.

— Panu ministrowi wiadomo zapewne o tem, że czynniki wyrotowe zamierzają wywołać rozruchy także i w Łodzi?

— Owszem, wiem. Wydałem właśnie najenergiczniejsze zarządzenia, ażeby jakokolwiek próbę w kierunku wywołania rozruchów stłumić w zarodku z całą bezwzględnością.

W Kaliszu spokój zupełny

Warszawa. W dniu wczorajszym panował w Kaliszu całkowity spokój. Na ulicach miasta nie krąży patroli ani wojskowe, ani policyjne. Miasto przybrało wygląd normalny. Jedyne wzmocnione są posterunki policyjne. Sklepy są otwarte, natomiast magistrat jest w dalszym ciągu nieczynny.

Stan rannych w szpitalu św. Trójcy jest zadawalający. Nie grozi również utrata zdrowia aspirantowi policji Początkowi. Rana prezydenta miasta Szarasa okazała się lekką.

Sprawa Bispinga.

Sensacyjny zeznanie żony i córki zamordowanego ks. Drukiewicza-Lubeckiego.

Warszawa. W dalszym ciągu wczorajszych rozpraw zeznał p. Herschelmann, który stwierdził, że w zeszłym roku odwiedził go Kurnatowski. Początkowo Herschelmann rozmawiał o różnych kwestjach, a potem po ruszył sprawę Bispinga. Kurnatowski oświadczył, że jest mu przykro, że Bisping po tylu latach znów musi cierpieć.

Następnie składał dodatkowe zeznanie podprok. Popławski, a wreszcie księżna Druka-Lubecka, która zeznała:

— Podczas śmierci męża byłam z rodziną w Paryżu, a wiadomość o zbrodni otrzymałam od siostry Mikolajczyk, czy też od administratora. Na granicy spotkałam hr. Zamoyskiego, który powiedział mi, że podejrzany o zabicie jest Bisping. Wtedy zaprzeczyłam, uważając to za niemożliwe. Przepuszczałam, że zabicie dokonał Grał z powodu usunięcia go z posady. Bisping był przyjacielem i krewnym mego męża. Najsamprzód mąż mój wyznaczył go w testamentarnym opiekunem, a w drugim testamentnie z 1912 roku, Eustachego ks. Sapiehy.

rozmawiała z ojcem, który oświadczył, że dał Bispingowi 10 tysięcy rubli, ażeby się ożenił, gdyż był na złej drodze. Podpisy na wekslach nie były autentyczne i jestem pewna, że były kopjowane. Grała nie podejrzewam o morderstwo, a kogo o to posądzam, wole nie mówić.

Na pytanie przew.: Kogo pani ma na myśli? — świadek odpowiada: — Jana Bispinga.

— Wówczas Bisping oświadczył: — Wszystko to jest fałsz, od początku do końca. Zbyt cenę zmarłego księcia, żebym przypuszczał, iż mógł to powiedzieć.

Następnie zeznał adv. Franciszek Paschalski:

— Dokumenty, dotyczące kwitów, widziałem. Były to dla mnie tajemnicze dokumenty. Podpisane były przez księcia. Umowa ta, na której mocy książę miał dać pół miliona rubli, dotyczyła jakiejś osoby z domu panującego. Dokument ten był załączony do sprawy, celem dokonania ekspertyzy podpisu księcia. Ponieważ był on kompromitujący dla tej osobistości, należy przypuszczać, iż zabicie księcia dokonał ktoś na rozkaz Petersburga. W kilkanaście dni po wyroku pierwszej instancji wstąpiłem wieczorem do kościoła św. Aleksandra, gdzie zobaczyłem jakiegoś człowieka, kłęczącego i pogrążonego w żarliwej modlitwie. Kiedy człowiek ten powstał, poznałem w nim Bispinga, co zrobiło na mnie ogromne wrażenie i spotęgowało przekonanie, że jest on zupełnie niewinny.

Na pytanie przew., czy nie zauważył na twarzy Bispinga hipokryzji, świadek oświadczył:

— Jeżeli była to hipokryzja, to chyba przed Bogiem i własnym sumieniem.

W dalszym ciągu rozpraw zabrał głos prokurator, który oświadczył, że poruszono w dniu wczorajszym szereg plotek, o których niema wzmianki w przewodzie sądowym, a z których przebiegała koncepcja — zmarłego obrońcy Wróblewskiego, polegająca na tem że morderstwo zostało dokonane przez kogoś na rozkaz Petersburga. Prokurator wnosi o wezwanie na świadka Kazimierza Marszałka, obecnie przebywającego w Warszawie, prócz tego o dokonanie wizji miejscowej zbrodni w obecności oskarżonego.

Rozprawa trwa dalej.

TELEGRAMY.

Gospodarka lewicy we Francji.

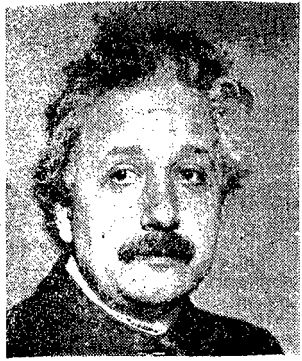
Paryż. W związku z przebiegiem obrad w Izbie Deputowanych w ostatnich kilku dniach prasa zgodnie twierdzi, że Francja znajduje się w przededniu ważnych wypadków wewnętrzno — politycznych. — Dzienniki kartelowe sądzą, iż przyjdzie do porozumienia między ministrem Doumer'em a komisją finansową parlamentu i wskazują przytem na wczorajsze długie konferencje Herriot'a z ministrem Doumer'em i Malvy'm. „Journal” stwierdza, iż w obecnych okolicznościach, gdy gabinet popadł w konflikt polityczny ze stronnictwami umiarkowanymi oraz w zatarg na tle spraw finansowych z kartelem, budżet nie zostanie nigdy przyjęty.

„Figaro” pisze, że pozycja rządu uchylała się znacznie, gdyż nawet członkowie gabinetu głosowali przeciw stanowisku rządowemu. Briand oświadczył, iż jeśli projekty finansowe rządu nie będą przyjęte w dniach najbliższych, sytuacja stanie się krytyczna.

Zdecydowana postawa Włoch.

Rzym. Polemika niemiecka i mowa Stresemanna wywołały jeden skutek: Oto naród włoski stanął jak jeden mąż przy rządzie.

Cała prasa podkreśla, że włoski do mu własnym są panami i na przypadek gdyby melancholijno-kulturalnie przebiegał Niemiec miały się przekształcić w woj-

Prof. Einstein, przedstawiciel niemiecki w Instytucie Międzynarodowym.

Zwyczaj złotego i kurs dolara

Dzięki wybitnej aktywności naszego bilansu handlowego i płatniczego wzrosł poważnie dopływ walut zagranicznych i złota do Banku Polskiego — a pokrycie kruszców wynosiło ostatnio 40 proc. obrotu banknotów. Zapas walut w instytucji emisyjnej powiększył się wskutek poważnego eksportu surowców, jak drzewa, węgla i zboża. Wzrost eksportu był w znacznym mierze skutkiem niskiego stanu na szczył waluty, czemu także przypisać należy zmniejszenie się do minimum importu towarów obcych, których sprowadzanie nie kalkulowało się przy wysokim kursie dolara. Mały import spowodował obniżenie się naturalnego poopy na walucie, ograniczenia zaś dewizowe Ministerstwa Skarbu wyeliminowały po części z rynku szkodliwy czynnik gry. „Czarna giełda” starała się wprawdzie od czasu do czasu podnieść znowu kurs dolara, ale udawało jej się to zaledwie na krótki przeciąg czasu. Brak gotówki bowiem, który wzmógł się jeszcze w związku z wycołaniem z obiegu przez Bank Polski 16 milionów złotych oraz obawa, że rząd ustabilizuje złotego, jak to donosiły niektóre pisma przy kursie 6,50 za dolara, paraliżował jej zakusy. Pesymiści obawiają się jednak, że spekulanci walutowi, przewidując nową „hausse”, rozmyślnie obniżają kurs, ażeby tem iaczej i taniej nabywać dolara. Dlatego też byłoby wskazane, ażeby rząd odebrał ulicy możliwość kierowania walutą czy to w chwili spadku jej, czy zwyczajki i przeprowadził sanację złotego środkami, które w danym momencie Bank Polski posiada.

Przejdęciom, zdaje się objawem, nie nasuwającym większych obaw, jest zwiększenie się zapotrzebowania na waluty i dewizy na rynku oficjalnym. Zapotrzebowanie to, pokrywane prawie wyłącznie przez Bank Polski, w znikomą zaś ilość przez banki prywatne, wynosiło w pierwszych dniach stycznia 70 do 150 tysięcy dolarów, wzrosło jednak w ostatnich dziesięciu dniach na 300 do 400 tysięcy, nie licząc operacji dokonywanych między Bankiem Polskim a bankami akcyjnymi poza giełdą. Wzrost popytu na waluty wyplęwa stąd, że przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe i banki, mające w najbliższym czasie uregulować bieżące lub zaległe zobowiązania zagraniczne, zaopatrują się dzięki niskiemu kursowi dolara zawczasu w większe sumy. Instytucje pieniężne kupują prócz tego walutę dla zapłażenia przypadających w styczniu płatności wkładów terminowych. Nie jest wykluczone, że i tu gra pewną rolę spekulacja niektórych banków; przypuszczając jednak należy, że ostatnie zarządzenia dewizowe wprowadziły do operacji, dokonywanych przez te instytucje, ścisłą kontrolę.

Na rynkach obcych utrzymuje się złoty nadal na mocnym poziomie.

A. Z. W.

